

پروژه پایانی درس آمار و احتمالات

موضوع: تحلیل آماری داده‌های بیماران مبتلا به دیابت

سطح: کارشناسی مهندسی صنایع

تعداد نفرات: انفرادی یا تیم‌های دو نفره

موعد تحویل: 1404 / 4 / 7

هدف پروژه:

در این پروژه، دانشجویان با استفاده از داده‌های واقعی بیماران (مجموعه داده دیابت)، مفاهیم آمار توصیفی، برآوردهای آماری و آزمون‌های فرض را به صورت کاربردی تمرین کرده و توانایی تحلیل آماری داده‌های دنیای واقعی را تقویت می‌کنند.

داده مورد استفاده:

مجموعه داده Pima Indians Diabetes

منبع UCI Machine Learning Repository یا Kaggle¹

توضیح: این داده‌ها شامل 768 بیمار زن با متغیرهایی مانند سن، تعداد بارداری، شاخص توده بدنی (BMI)، سطح قند خون (Glucose)، و... به همراه وضعیت ابتلا به دیابت (0 یا 1) هستند.

مراحل انجام پروژه:

۱. تحلیل اکتشافی داده‌ها: (EDA)

در این بخش، داده‌ها را از نظر آماری اولیه بررسی کرده و دید کلی نسبت به توزیع و ویژگی‌های آن‌ها به دست آورید:

- محاسبه شاخص‌هایی مانند میانگین، میانه، واریانس، انحراف معیار، بیشینه، کمینه و چارک‌ها برای متغیرهای عددی.

¹ <https://www.kaggle.com/datasets/uciml/pima-indians-diabetes-database>

- بررسی وجود مقادیر پرت (Outliers) با نمودار. Boxplot.
- رسم هیستوگرام و توصیف شکل توزیع برای متغیرهای اصلی Age, BMI, Glucose...
- رسم Heatmap یا Pairplot برای مشاهده همبستگی بین ویژگی‌ها.
- بررسی وجود داده‌های گمشده و مستندسازی نحوه برخورد با آن‌ها.

۲. برآوردهای آماری:

- برآورد نقطه‌ای: برای هر متغیر کلیدی مثلاً Glucose، یک مقدار نقطه‌ای برای جامعه ارائه دهید (مثلاً میانگین سطح قند خون برای گروه دیابتی).
- برآورد فاصله‌ای: محاسبه فاصله اطمینان ۹۵٪ برای میانگین BMI و Glucose به تفکیک دو گروه Outcome=0 و Outcome=1 با استفاده از توزیع t (تفسیر فاصله اطمینان به زبان ساده آماری مثلاً: با احتمال ۹۵٪، میانگین سطح گلوکز افراد دیابتی بین X و Y قرار دارد.)

۳. آزمون فرض:

فرموله‌سازی و اجرای حداقل دو آزمون فرض آماری مانند:

- آزمون t برای بررسی تفاوت معنادار میانگین Glucose بین دو گروه دیابتی و غیردیابتی.
- آزمون برابری واریانس‌ها یا آزمون نسبت برای متغیرهای باینری (در صورت لزوم).
- محاسبه p-value، تصمیم‌گیری درباره رد یا عدم رد H_0 و تفسیر نتیجه.

۴. مدل‌سازی (اختیاری ولی امتیازی):

اجرای یک مدل ساده برای پیش‌بینی دیابت بر اساس متغیرهای انتخاب‌شده.

- تحلیل ضرایب مدل و تعیین متغیرهای معنادار.
- محاسبه دقت مدل (accuracy) و گزارش معیارهای طبقه‌بندی مانند confusion matrix یا ROC.

۵. تهیه گزارش نهایی:

تهیه یک فایل PDF شامل:

- مقدمه، هدف پروژه و معرفی داده‌ها
- تحلیل‌های آماری و گرافیکی همراه با تفسیر
- نتایج آزمون‌های فرض و برآوردها
- تحلیل مدل (در صورت اجرا)
- نتیجه‌گیری کلی از یافته‌ها
- پیوست نمودارها و کدها